

Kannanottopyyntö: Aloite alueellisen asuntopoliittisen ohjelman laatimisesta

Vanvamne 28.04.2026 § 25

Valmistelija Hallintojohtaja Kyllönen Pinja, puh. 044 7255223

Kuhmon kaupunki on saanut Kainuun hyvinvointialueelta 14.04.2026 kannanottopyynnön Kainuun yhteisen asuntopoliittisen ohjelman laatimisen tarpeellisuudesta ja mahdollisista osallistujista työryhmään. Kannanottopyyntö liittyy Kainuun aluevaltuuston valtuustoaloitteeseen Kainuun yhteisen asuntopoliittisen ohjelman laatimiseksi:

“Aluevaltuusto, 15.12.2025, § 69

Aluevaltuuston puheenjohtaja Miikka Kortelaisen ja 36 aluevaltuutetun valtuustoaloite 15.12.2025:

VALTUUSTOALOITE Kainuun yhteisen asuntopoliittisen ohjelman laatimiseksi

Kainuun väestörakenne on voimakkaassa muutoksessa. Ennusteiden mukaan yli 75-vuotiaiden osuus Kainuun väestöstä kasvaa vuoteen 2035 mennessä noin 24 prosenttia, samalla kun lasten ja nuorten määrä vähenee arviolta 23 prosenttia. Vaikka ilmiö koskee koko maata, muutos on Kainuussa muuta Suomea nopeampaa ja vaikuttaa merkittävästi alueen palveluihin ja arjen rakenteisiin.

Väestön ikääntyminen ei ole ongelma itsessään. Ikääntyvä väestö on merkittävä voimavara, mikäli asuminen ja palvelut tukevat turvallista ja mielekästä arkea. Haasteeksi tilanne muodostuu silloin, jos emme ajoissa mukauta rakenteita vastaamaan muuttuvia tarpeita. Koska kehityssuunta on tiedossa, siihen on myös mahdollista ja välttämätöntä varautua ennakoivasti.

Asumisen ratkaisut nousevat keskeiseen rooliin väestön ikääntyessä. Kainuussa tarvitaan lisää kohtuuhintaisia ja esteettömiä vuokra asuntoja, uusia yhteisöllisen asumisen malleja palvelujen läheisyydessä sekä asumista tukevia arjen ratkaisuja, jotka helpottavat liikkumista ja sujuvaa asiointia ympäri vuoden. Nykyisillä rakenteilla emme kykene pitkällä aikavälillä turvaamaan kaikille hyvää ja turvallista ikääntymistä.

Kehityksen hallitsemiseksi Kainuuseen tulee laatia maakunnan yhteinen asuntopoliittinen ohjelma. Ohjelman tavoitteena on luoda pitkän aikavälin suunta uudisrakentamiselle ja olemassa olevan asuntokannan korjaamiselle, määrittää asumisen ja palvelujen tarkoituksenmukaista sijoittumista sekä koota kunnat, hyvinvointialue ja muut keskeiset toimijat yhteiseen valmisteluun. Yhteinen ohjelma mahdollistaa ennakoivan varautumisen, resurssien tehokkaan käytön ja sen, että asumisen ratkaisut tukevat ikääntyneiden hyvää ja omannäköistä arkea.

Edellä esitetyin perustein esitämme, että Kainuun hyvinvointialue lähtee osaltaan käynnistämään keskustelua yhdessä kuntien kanssa maakunnallisen asuntopoliittisen ohjelman laatimiseksi Kainuuseen.”

Aluehallitus päätti lähettää aloitteen valmisteltavaksi läkkäiden palvelut -toimialueelle, ja sen tiimoilta on pidetty hyvinvointialueen ja Kainuun kuntien yhteinen palaveri, jossa keskusteltiin ohjelman tarpeellisuudesta ja päätettiin pyytää kunnanhallituksilta kannanotot.

Kuhmossa on jo muutettu useita asuntoja esteettömiksi, ja aina ei ole järkevää korjata huoneistoja, vaan taloudellisempaa voi olla vakuusarvon kannalta rakentaa uutta. Vaikka väestö ikääntyy, tulevina vuosikymmeninä asuntojen tarve ei ole enää yhtä suurta, vaan asuntoja tullaan Kuhmossa todennäköisesti purkamaan ja jättämään kylmilleen. Kuhmossa tilanne ikääntyneiden asuntojen suhteen on hyvällä mallilla, ja asuntoja on tällä hetkellä kysyntää enemmän.

Kuhmossa nähdään, että Kainuun yhteisen asuntopoliittisen ohjelman laatiminen on mahdollista, mutta sen tulee perustua nykytilanteen kartoittamiselle. Yhteinen asuntopoliittinen linjaus lisäisi kehittämistä ja lisäisi ymmärrystä nykytilanteesta, ja tarve yhteiselle keskustelulle on olemassa. Asuntopoliittisen ohjelman tulisi kuitenkin olla jokaisessa kunnassa omannäköisensä, sillä kuntien tarpeet ja tilanteet voivat olla erilaiset.

Esittelijä Puheenjohtaja

Päätösehdotus

Vanhus- ja vammaisneuvosto keskustelelee liitteenä olevasta Kainuun aluevaltuutettujen valtuustoaloitteesta. Vanhus- ja vammaisneuvosto antaa omat kommenttinsa, ja saattaa ao. aloitteen edelleen kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Päätös Vanhus- ja vammaisneuvosto kävi keskustelun liitteenä olevasta Kainuun aluevaltuutettujen valtuustoaloitteesta ja kommentoi asiaa seuraavasti;

- Ympärivuorokautisen palveluasumisen yksiköt tulee säilyä kunnissa, eikä niitä saa keskittää maakuntakeskukseen.
- Yhteisöllisen palveluasumisen rakenne täytyy olla kohtuuhintainen, eikä siihen saa olla taloudellista estettä.
- Henkilöille, jotka eivät täytä hyvinvointialueen myöntämiä kuljetuspalveluiden kriteereitä, tulee olla kohtuuhintaiset kuljetuspalvelut asiointikyyteihin.
- Vanhustyön keskusliiton määrärahoja on vähennetty ja tämän myötä kotona paikan päällä saatavaa korjausneuvojan palvelua ei ole saatavissa Kainuun alueella. Tämä palvelu tulisi saada takaisin tai vaihtoehtoisesti kaupungin tulisi ottaa vastuuta tästä asiasta.

Vanhus- ja vammaisneuvosto saattaa ao. aloitteen edelleen kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Juntunen Juhana

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa seuraavan kannanoton ao. kannanottopyyntöön:

Kuhmon kaupunginhallitus puoltaa Kainuun yhteisen asuntopoliittisen ohjelman laatimista, mutta edellyttää, että se perustuu nykytilanteen kartoittamiselle. Yhteinen asuntopoliittinen linjaus lisää kehittämistä ja ymmärrystä nykytilanteesta, ja tarve yhteiselle keskustelulle on olemassa. Asuntopoliittisen ohjelman tulee kuitenkin olla jokaisessa kunnassa omannäköisensä, sillä kuntien tarpeet voivat olla erilaiset. Esimerkiksi Kuhmossa tullaan väestön ikääntymisestä huolimatta tulevina vuosikymmeninä purkamaan ja jättämään asuntoja kylmilleen turhien kiinteistöhoitokulujen välttämiseksi. Asuntoja on tälläkin hetkellä Kuhmossa ikääntyneille kysyntää enemmän ja nykyistä kiinteistökantaa pyritään korjaamaan esteettömäksi, jotta kotona asuminen mahdollistuu pidempään. Mikäli yhteinen alueellinen asuntopoliittinen ohjelma laaditaan Kainuuseen, ohjelman laativaan työryhmään olisi syytä kutsua kaupunkien ja kuntien edustajien lisäksi vuokratotaloyhtiöiden/-yhdistysten edustajat, jotka ovat käytännön toimijoita asuntopoliittisessa kentässä.

Kuhmon kaupunginhallitus tuo samalla esiin Kuhmon vanhus- ja vammaisneuvoston kommentit mahdolliseen Kainuun yhteiseen asuntopoliittiseen ohjelmaan. Kuhmon vanhus- ja vammaisneuvosto näkee tärkeänä, että ympärivuorokautisen palveluasumisen yksiköt tulevat säilymään kunnissa, eikä niitä keskitetä maakuntakeskukseen yhteisestä asuntopoliittisesta ohjelmasta huolimatta. Kuhmon vanhus- ja vammaisneuvosto esittää, että yhteisöllisen palveluasumisen rakenteen tulee olla kohtuuhintainen, niin ettei yhteisölliseen palveluasumiseen ole taloudellista estettä. Lisäksi Kuhmon vanhus- ja vammaisneuvoston mukaan ikääntyneille tulee saada takaisin paikan päällä saatava korjausneuvojan palvelu, ja henkilöille, jotka eivät täytä hyvinvointialueen myöntämiä kuljetuspalveluiden kriteereitä, tulee olla kohtuuhintaiset kuljetuspalvelut asiointikyyteihin.

Päätös Kaupunginhallitus yksimielisesti hyväksyi kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.